

Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu ilgtspējīgas izmantošanas un pārvaldības konsultatīvās padomes sēdes

PROTOKOLS

Rīgā

2016.gada 27.maijā

Nr. 4.1-27/2/2016

Sēdes norises vieta un laiks: Zemkopības ministrija, Republikas laukums 2, 314.telpa, no plkst.10:00 līdz plkst.12:00.

Darba kārtība:

1. Zivju resursu mākslīgās atražošanas plāns 2017.-2020.gadam (informē BIOR);
2. Sākotnējā diskusija par kanālu un caurteču sarakstu, kuros pavasara sezonā būtu aizliedzama makšķerēšana (informē BIOR).
3. Dažādi jautājumi.

Sēdē piedalās un to vada Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu ilgtspējīgas izmantošanas un pārvaldības konsultatīvās padomes (turpmāk – Padomes) priekšsēdētājs:

Dagnis Straubergs – biedrības „Latvijas Pašvaldību savienība” (turpmāk – LPS) pārstāvis, Salacgrīvas novada domes priekšsēdētājs.

Sēdē piedalās Padomes sekretariāta vadītājs:

Normunds Riekstiņš – Zemkopības ministrijas Zivsaimniecības departamenta (turpmāk – ZM ZD) direktors.

Sēdē piedalās sekojoši Padomes locekļi:

Jānis Lagūns – ZM ZD direktora vietnieks;

Daiga Vilkašte – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) Dabas aizsardzības departamenta direktore;

Mārtiņš Balodis – Makšķerēšanas interešu grupas (turpmāk – MIG) vadītājs;

Imants Saulītis – MIG pārstāvis (A.Grīnberga vietā);

Juris Dančauskis – Zvejniecības interešu grupas (turpmāk – ZIG) vadītājs;

Sēdē piedalās sekojoši Padomes padomdevēji:

Gita Strode – Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) Dabas aizsardzības departamenta direktore;

Eduards Sproģis – Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) Zvejas kontroles departamenta Iekšējo ūdeņu kontroles daļas vadītājs;

Miks Veinbergs – VVD Zvejas kontroles departamenta direktora vietnieks, Jūras kontroles daļas vadītājs;

Georgs Korņilovs – Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” (turpmāk – institūts BIOR) Zivju resursu pētniecības departamenta vadītājs;

Ēriks Aleksejevs – institūta BIOR Zivju resursu pētniecības departamenta Iekšējo ūdeņu nodaļas pētnieks.

Sēdē nepiedalās sekojoši Padomes locekļi:

Baiba Zasa – VARAM Vides aizsardzības departamenta Ūdens resursu nodaļas vecākā eksperte;

Raimonds Indrāns – LPS pārstāvis, Burtnieku novada domes priekšsēdētāja vietnieks;

Jānis Pētermanis – ZIG pārstāvis;

Ojārs Beķeris – Ūdeņu resursu apsaimniekošanas un aizsardzības interešu grupas (turpmāk – ŪRIG) vadītājs;

Aivars Ruņģis – ŪRIG pārstāvis.

Guntars Ezeriņš – Zemūdens medību interešu grupas (turpmāk – ZMIG) vadītājs;

Oļegs Jukna – ZMIG pārstāvis.

Sēdes piedalās sekojoši klātesošie:

Ruta Medne – BIOR Akvakultūras un ihtiopatoloģijas nodaļas vadītāja;

Santa Purviņa – BIOR Akvakultūras un ihtiopatoloģijas nodaļas pētniece;

Ilze Rutkovska – ZM ZD Zvejas pārvaldības un zivju resursu nodaļas vecākā referente.

Sēdi protokolē:

Inese Bārtule – ZM ZD Zvejas pārvaldības un zivju resursu nodaļas vadītāja vietniece.

Pirms sēdes sākuma M.Balodis iesniedz attiecīgu MIG protokolu par I.Saulieša turpmāko dalību Padomē (A.Grīnberga vietā), kurā MIG dalībnieki vienbalsīgi ir nolēmuši virzīt Imantu Saulīti kā otru MIG pārstāvi darbam Padomē.

Sēdes gaita:

Darba kārtības 1.jautājums - Zivju resursu mākslīgās atražošanas plāns 2017.-2020.gadam (informē BIOR).

R.Medne iepazīstina Padomi ar BIOR sagatavoto Zivju resursu mākslīgās atražošanas plāna 2017.-2020.gadam priekšlikuma galvenajiem elementiem (prezentācija šī protokola pielikumā).

N.Riekstiņš informē, ka ZM ZD tuvākajā laikā plāno aktīvi virzīties uz priekšu ar minētā plāna apstiprināšanu. Plāna projektam tiek paredzēta arī sabiedriskā apspriešana. Būtu nepieciešams, lai plāns varētu tikt apstiprināts Ministru kabinetā jau agrā rudenī. Tas saistīts ar plānā ietvertiem zušu krājumu papildināšanas pasākumiem, kuri tiks īstenoti ar Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda līdzfinansējumu. Lai BIOR varētu savlaicīgi organizēt 2017.gadā plānotos zušu krājumu atražošanas pasākuma iepirkumus, ir nepieciešams jau šī gada beigās iesniegt projekta pieteikumu Lauku atbalsta dienestā. Tāpēc aicina Padomes locekļus izteikt priekšlikumus vai komentārus par BIOR prezentēto plāna projektu.

M.Balodis vēlas noskaidrot, vai plānā izlaišanai Daugavas baseinā paredzētie 15 000 līdakas vienasaras mazuļi būs pietiekošs apjoms, ņemot vērā lielās ūdenskrātuvju platības. Norāda, ka līdakas resurss Daugavas HES ūdenskrātuvēs ir nepietiekošs.

N.Riekstiņš informē, ka iepriekš Daugavā pārsvarā tika ielaisti līdaku kāpuri, taču atražošanas efektivitātes palielināšanai tagad plānā tiek rekomendēts izlaist līdaku mazuļus ar svaru līdz 2 g. Aizvietojot kāpurus ar mazuļiem, proporcija aptuveni tiek saglabāta tā pati. Papildina, ka līdaku mazuļu ielaišanu Daugavas baseina ūdenstilpēs pēdējā laikā īsteno arī vietējās pašvaldības un/vai ūdeņu apsaimniekotāji, piesakoties ar attiecīgiem projektiem Zivju fonda līdzfinansējumam.

M.Balodis jautā par lašu atražošanas pasākumiem – kāds ir saimnieciskais ieguvums no šo zivju sugas mākslīgās atražošanas.

N.Riekstiņš norāda, ka lašu atražošanas perspektīvas lielā mērā ir sasaistītas ar Baltijas jūras lašu krājumu pārvaldības plāna regulas priekšlikumu, kuru Eiropas Padome un Eiropas Parlaments vēl nav pieņēmuši un tā apspriešana patreiz ir apstājusies. Regulas priekšlikums paredz pakāpenisku lašu mākslīgās atražošanas samazināšanu vai pārtraukšanu lašupēs. Tāpēc Latvijā patlaban nebūtu lietderīgi pārsteidzīgi ieviest radikālas izmaiņas atražošanas plānā un krasi samazināt audzējamo lašu apjomus, taču BIOR noteikti būtu jāpārskata atražojamo sugu proporcijas, lai, piemēram, vairāk atražotu taimiņus vai palielinātu kādu citu ceļotājzivju atražošanas apjomus, īpaši Daugavas baseinā. Taču, jāņem vērā arī tas, ka pieņemot iespēju lašu resursiem upēs pavairoties tikai dabiskā nārsta apstākļos, ievērojami samazināsies lašu ieguves iespējas, jo nārsta platības upēs ir stipri ierobežotas.

R.Medne skaidro, ka BIOR ir jau bijusi diskusija par to, ka nākotnē BIOR zivju audzētavas palielinās audzējamo taimiņu apjomus, bet pilnībā no laša audzēšanas arī nevar atteikties. Kas

attiecas uz līdakas atražošanu, tad Daugavā ieteicamāk būtu laist zandartus, jo tiem ir piemērotākas dzīvotnes nekā līdakām.

N.Riekstiņš aicina BIOR tomēr izvērtēt iespēju palielināt Daugavas baseinā ielaižamo līdaku apjomu.

N.Riekstiņš, R.Medne, Ē.Aleksejevs, J.Dančauskis, D.Straubergs un **M.Balodis** diskutē par iespējām mainīt atražojamo zivju sugu apjomu proporcijas, līdakas atražošanas apjomiem Daugavas baseinā un jautājumiem, kas saistīti ar vaislinieku zveju – konstatētajām problēmām un iespējamajiem risinājumiem situācijas uzlabošanā.

Padome vienojas, ka BIOR sagatavotais plāna priekšlikums tiks nosūtīts Padomei izvērtēšanai un nepieciešamības gadījumā ZM ZD nedēļas laikā iesūtāmi attiecīgi priekšlikumi un komentāri.

N.Riekstiņš iesaka precizēt 3.rīcības virziena nosaukumu, to papildinot ar dzīvotņu un nārsta vietu uzlabošanas pasākumu un norāda, ka šādas jaunas aktivitātes iekļaušana un īstenošana plānā ir ļoti apsveicama. Tāpat aicina iekļaut taimiņa un laša proporciju maiņu atražošanas apjomos, ņemot vērā to, ka turpmāk taimiņus plānots audzēt vairāk. Trešā lieta, ko būtu jāprecizē – plānā jānorāda, ka krājumu uzlabošanas nolūkā paaudzētus zušus plānots laist arī tajos ūdeņos, no kuriem tie nevar migrēt uz jūru. Šajā sakarā zušu krājumu papildināšanai konkrētos ūdeņos plānā būtu jāparedz arī attiecīgi zušu ielaišanas kritēriji, pēc kuriem notiktu attiecīgo ūdeņu izvēle zušu ielaišanai.

G.Strode, I.Bārtule un **N.Riekstiņš** diskutē par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu vai nepiemērošanu plānam, plānā ietvertajiem pasākumiem un iespējamajiem papildinājumiem, kas būtu veicami plānā, ja tiks saņemti attiecīgi sabiedrības pārstāvju priekšlikumi.

G.Strode un **N.Riekstiņš** diskutē par to, ka plānā pie 3.rīcības virziena būtu ietverami un atzīmējami arī zivju dzīvotņu atjaunošanas pasākumi īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, kurus īsteno Dabas aizsardzības pārvalde.

D.Straubergs norāda, ka būtisks jautājums zivju resursu atražošanas kontekstā ir arī maluzvejniecības apkarošanai. Zivju resursu uzraudzība un aizsardzība būtu jāattīsta un jāaktivizē.

N.Riekstiņš un **D.Straubergs** diskutē par zivju resursu kontroles jautājumiem, par kompetencēm lēmumu pieņemšanā un pārkāpumu protokolu sastādīšanā, Administratīvo pārkāpumu kodeksa normu pārceļšanu uz Zvejniecības likumu u.c.

Darba kārtības 2.jautājums - Sākotnējā diskusija par kanālu un caurteču sarakstu, kuros pavasara sezonā būtu aizliedzama makšķerēšana (informē BIOR).

Ē.Aleksejevs iepazīstina ar BIOR sagatavoto darba materiālu par makšķerēšanas pavasara aizliegumu kanālos un caurtecēs un norāda, ka veiktā izvērtējuma gaitā tika skatīti makšķerēšanas noteikumi sākot no 1931.gada, lai saprastu kāds bija šī aizlieguma ieviešanas sākotnējais mērķis. Pirmo reizi šāds aizliegums tika noteikts 1951.gadā, un iespējams tas bija saistīts ar cemmērēšanu zivju koncentrēšanās vietās konkrētā laikā. Papildus norāda, ka caurtece principā ir jebkura ūdenstece, kas savstarpēji savieno ūdeņus. Uzskata, ka galvenie lēmēji vai ieteicēji šajā jautājumā varētu būt Valsts vides dienesta inspektori, kas pārzin situāciju ūdeņos uz vietas un varētu attiecīgi nosaukt tās caurteces vai kanālus, kuros no zivju resursu aizsardzības viedokļa būtu atstājams pavasara makšķerēšanas aizliegums.

N.Riekstiņš, Ē.Aleksejevs, J.Dančauskis un M.Balodis diskutē par BIOR sagatavoto materiālu un to, ka VVD un DAP inspektoriem un Padomei savas kompetences ietvaros būtu nepieciešams izvērtēt šo materiālu, kā arī sagatavot savus priekšlikumus iespējamam kanālu un caurteču sarakstam.

Padome vienojas, ka ZM ZD izsūtīs visiem Padomes locekļiem un padomdevējiem BIOR sagatavoto materiālu izvērtēšanai. Līdz nākamajai Padomes sēdei (indikatīvi augusta beigās) Padomes locekļi un padomdevēji tiek aicināti iesūtīt ZM ZD apkopošanai priekšlikumus kanālu un caurteču sarakstam, kuros būtu nosakāmi aizliegumi maksšķerēšanai pavasara sezonā.

Darba kārtības 3.jautājums – dažādi.

M.Balodis stāda priekšā I.Saulīti, kurš pārstāv Valmieras maksšķerņieku biedrību, un turpmāk Padomē no MIG darbosies A.Grīnberga vietā.

I.Saulītis pauž savu redzējumu par iekšējo ūdeņu zivju resursiem, labiem ūdeņu pārvaldības piemēriem (Alūksnes un Burtņieku ezers), par citu ūdeņu apsaimniekošanas plāniem un to iespējamo sasaisti ar atražošanas plānu.

N.Riekstiņš informē par:

- 1) Ventspils Maksšķerņieku kluba vēstuli Ventspils novada domei un LPS, ko Padomei kā informāciju sniedzis M.Balodis un aicina Padomi iepazīties ar vēstuli un pieņemt to zināšanai;
- 2) VARAM sagatavotajām *Vadlīnijām iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldībai pašvaldībās* un aicina D.Vilkasti organizēt iespēju nākamajā Padomes sēdē sniegt prezentāciju par šīm vadlīnijām no VARAM puses;
- 3) par plānotajām LPS, VARAM un ZM ikgadējām sarunām, kas skar ūdeņu resursu efektīvāku izmantošanu. Plānots pārrunāt arī jautājumus, kas skar tos ūdeņus, kuros zvejas tiesības pieder valstij, jo pēdējā laikā šie jautājumi ir ievērojami aktualizējušies;
- 4) par ZM ZD sagatavotajām un sniegtajām atbildes vēstulēm tiesībsargam, E.Zemītim un VVD attiecībā uz zemūdens medības regulējošiem jautājumiem.

Papildus **I.Saulītis, M.Balodis, D.Straubergs** un **N.Riekstiņš** diskutē par vienotas datu bāzes un informācijas apkopošanas nepieciešamību par licencēto maksšķerēšanu un pašpatēriņa zveju.

Padomes sekretariāta vadītājs:

 N.Riekstiņš